

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 20 lipca 1979 r.

w sprawie spółek wodnych i ich związków.

Na podstawie art. 117 ust. 4 i art. 118 ustawy z dnia 24 października 1974 r. — Prawo wodne (Dz. U. Nr 38, poz. 230) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Organizacja spółek wodnych.

§ 1. 1. Utworzenie spółki wodnej następuje na mocy porozumienia zainteresowanych osób fizycznych i zakładów albo na podstawie decyzji naczelnika gminy.

2. Utworzenie spółki wodnej następuje z dniem wpisania jej do księgi wodnej.

3. Księgę wodną prowadzi wojewoda.

§ 2. 1. Osoby fizyczne i zakłady zamierzające utworzyć spółkę wodną uchwalają jej statut, co stwierdzają przez złożenie podpisów, oraz dokonują wyboru organów spółki, do których wyboru powołane jest w myśl statutu walne zgromadzenie. Statut spółki powinien odpowiadać warunkom przewidzianym w statucie wzorcowym, ustalonym przez Ministra Rolnictwa dla określonego rodzaju spółki.

2. Zarząd spółki powinien najpóźniej w ciągu miesiąca:

- 1) od uchwalenia statutu spółki — wystąpić do naczelnika gminy z wnioskiem o jego zatwierdzenie,
- 2) od otrzymania zawiadomienia o zatwierdzeniu statutu — złożyć wniosek o wpisanie spółki do księgi wodnej.

§ 3. Obszar działania spółki nie powinien wykraczać poza granice gminy, chyba że jest to uzasadnione względami prowadzenia racjonalnej gospodarki wodnej. W takim wypadku zatwierdzenie statutu spółki następuje po uzgod-

nieniu z naczelnikiem gminy właściwym ze względu na poszerzony terytorialnie zasięg działania spółki.

§ 4. Jeżeli utworzenie spółki następuje na podstawie decyzji naczelnika gminy, powinien on ustalić skład zarządu spółki, nadać jej statut oraz w terminie miesiąca od nadania statutu złożyć wnioski o wpisanie spółki do księgi wodnej.

§ 5. Jeżeli jest to uzasadnione względami gospodarczymi lub potrzebami ochrony wód, naczelnik gminy może włączyć do spółki w charakterze jej członków zainteresowanych właścicieli nieruchomości.

§ 6. Oświadczenia woli w zakresie praw i obowiązków majątkowych spółki składają przynajmniej dwaj członkowie zarządu lub członek zarządu i osoba przez zarząd do tego upoważniona (pełnomocnik).

§ 7. 1. W gospodarzo uzasadnionych wypadkach spółka może połączyć się z inną spółką bądź też podzielić na dwie lub więcej spółek,

2. Połączenie kilku spółek lub podzielenie spółki może nastąpić w drodze:

- 1) uchwał walnych zgromadzeń członków spółek, zatwierdzonych przez naczelnika gminy, albo
- 2) decyzji naczelnika gminy.

§ 8. Uchwała lub decyzja o połączeniu albo podziale spółki powinna:

- 1) zawierać oznaczenie spółki przejmującej albo przekazującej i nowej spółki, która powstaje w wyniku podziału,
- 2) postanawiać o przyjęciu lub nadaniu statutu, stanowiącego podstawę dalszej działalności,
- 3) określać datę połączenia albo podziału.

§ 9. Podziału majątku i obowiązków dokonuje w zależności od sposobu podziału spółki walne zgromadzenie członków spółki lub naczelnik gminy.

§ 10. 1. Członkowie spółki przejmowanej stają się z chwilą połączenia spółek członkami spółki przejmującej.

2. Majątek spółki przejmowanej przechodzi z chwilą połączenia spółek na spółkę przejmującą, a wierzyciele i dłużnicy spółki przejmowanej stają się wierzycielami i dłużnikami spółki przejmującej.

3. Po podjęciu uchwał o połączeniu spółek działa zarząd spółki przejmującej, chyba że uchwały walnych zgromadzeń stanowią inaczej.

4. Po zatwierdzeniu przez naczelnika gminy uchwał o połączeniu spółek zarząd spółki przejmującej składa wniosek o wykreślenie przejętej spółki z księgi wodnej.

§ 11. Podstawę do rozliczenia finansowego łączących się albo dzielących się spółek stanowią ich bilanse, opracowane na dzień połączenia albo podziału; bilanse te powinny być przyjęte przez walne zgromadzenia ich członków przed powzięciem uchwał o połączeniu albo podziale.

Rozdział 2

Zasady gospodarki finansowej spółek.

§ 12. Gospodarka finansowa spółki prowadzona jest na podstawie planu finansowego, uchwalonego na dany rok kalendarzowy przez walne zgromadzenie członków spółki i zatwierdzonego przez naczelnika gminy.

§ 13. Planem finansowym spółki są objęte dochody i koszty, które powinny być planowane i ewidencjonowane w pełnej wysokości.

§ 14. 1. Do dochodów spółki zalicza się:

- 1) składki członkowskie i wartość innych świadczeń członków,
- 2) dotacje,
- 3) inne dochody.

2. Nadwyżka dochodów z działalności spółki nad kosztami lub kosztów nad dochodami spółki zwiększa lub zmniejsza fundusz zasadniczy spółki.

§ 15. Jeżeli spółka prowadzi działalność gospodarczą w zakresie usług, robót oraz produkcji materiałów budowlanych, zyski z tej działalności powinny być wykorzystane na:

- 1) zakup wyposażenia technicznego,
- 2) modernizację lub budowę urządzeń wodnych.

§ 16. 1. Spółka tworzy:

- 1) fundusz zasadniczy, obejmujący środki trwałe i obrotowe,
- 2) zakładowe fundusze socjalny i mieszkaniowy według zasad obowiązujących w organizacjach społecznych.

2. Wysokość funduszu zasadniczego, w części dotyczącej środków obrotowych, nie powinna być wyższa niż ich średni zapas niezbędny do wykonania zadań spółki w okresie jednego kwartału.

§ 17. 1. Do środków trwałych zalicza się środki pracy oraz inne przedmioty i urządzenia długotrwałego użytkowania, w tym również nawierzchnie dróg i placów, uzbrojenie terenu, zasadzenia wieloletnie, stanowiące własność spółki urządzenia wodne o cenie zakupu lub koszcie wytworzenia ponad 10.000 zł i okresie użytkowania ponad 1 rok, z wyjątkiem:

- 1) urządzeń i innych przedmiotów w postaci gotowej produkcji przeznaczonej do sprzedaży,
- 2) obiektów budowlanych wraz z maszynami i urządzeniami, znajdujących się w budowie i nie przekazanych jeszcze do eksploatacji,
- 3) odzieży ochronnej i roboczej, obuwia ochronnego i roboczego oraz sprzętu ochrony osobistej,
- 4) urządzeń służących wyłącznie celom bezpieczeństwa i higieny pracy, jeżeli ich jednostkowa cena zakupu lub koszt wytworzenia nie przekracza 30.000 zł,
- 5) części zapasowych do maszyn i urządzeń oraz oprzyrządowania maszyn, urządzeń i przyrządów specjalnych,
- 6) wszelkiego rodzaju opakowań trwałych nie będących specjalnymi środkami transportu (cysternami, pojemnikami samochodowymi).
- 7) przedmiotów użytku kulturalnego, sprzęt turystycznego oraz mebli biurowych bez względu na ich wartość.

2. Do środków obrotowych zalicza się zapasy:

- 1) materiałów (materiały budowlane, paliwa, części zapasowe do maszyn i urządzeń, opakowania i materiały pomocnicze),
- 2) przedmiotów nietrwałych, do których zalicza się zużywające się stopniowo rzeczowe składniki majątkowe:
 - a) których cena zakupu lub koszt wytworzenia nie przekraczają 10.000 zł bez względu na okres użytkowania,
 - b) niezależnie od wysokości ceny ich zakupu lub kosztu wytworzenia, jeśli okres użytkowania jest krótszy od 1 roku,
 - c) wymienione w ust. 1 pkt 3, 4, 6 i 7,
- 3) produkcji nie zakończonej,
- 4) wyrobów gotowych.

§ 18. Inwestycje spółki objęte są planem terenowym i finansowane według zasad określonych dla organizacji społecznych. Spółka nie amortyzuje środków trwałych.

§ 19. Spółka może korzystać z kredytów bankowych obrotowych i inwestycyjnych niezbędnych do wykonywania jej zadań.

§ 20. Wydatki spółki na rzecz jednostek pozarolniczych gospodarki nie uspołecznionej nie podlegają limitowaniu.

§ 21. 1. Spółka prowadzi rachunkowość według ogólnych zasad obowiązujących jednostki gospodarki uspołecznionej.

2. Szczegółowe zasady ewidencji księgowej spółek określi Minister Rolnictwa.

§ 22. Spółka obowiązana jest sporządzić na dzień 31 grudnia każdego roku sprawozdanie finansowe obejmujące całokształt jej działalności; sprawozdanie to składane jest naczelnikowi gminy.

Rozdział 3

Zasady i tryb udzielania przez Państwo pomocy spółkom.

§ 23. Terenowe organy administracji państwowej mogą udzielać spółce wodnej pomocy. Pomoc ta może polegać w szczególności na:

- 1) przyznawaniu dotacji,

- 2) nieodpłatnym dostarczaniu projektów i dokumentacji obiektów budowlanych i urządzeń wodnych,
- 3) nieodpłatnym fachowym instruktażu w zakresie budowy, utrzymania i eksploatacji urządzeń wodnych oraz obiektów budowlanych,
- 4) pobieraniu składek,
- 5) nieodpłatnym udostępnianiu pomieszczeń biurowych i gospodarczych niezbędnych do wykonywania zadań spółki.

§ 24. Spółka może otrzymać dotacje na:

- 1) wykonanie (budowę, przebudowę lub odbudowę):
 - a) inwestycji obejmujących urządzenia melioracji wodnych szczegółowych oraz urządzenia zaopatrzenia w wodę — do wysokości różnicy pomiędzy wartością kosztorysową tych inwestycji a wysokością opłat melioracyjnych oraz należności za urządzenia zbiorowego zaopatrzenia w wodę, które ponosiliby członkowie spółki w razie wykonywania tych inwestycji na koszt Państwa przy uiszczaniu przez nich całej opłaty przed upływem terminu płatności pierwszej raty,
 - b) inwestycji obejmujących inne urządzenia wodne oraz obiekty budowlane niezbędne do eksploatacji urządzeń wodnych — do 70⁰/₀ wartości kosztorysowej realizowanego zadania,
- 2) wykonanie konserwacji urządzeń wodnych, której potrzeba została spowodowana wypadkami losowymi — do 50⁰/₀ wartości kosztorysowej,
- 3) pokrycie części kosztów robót wykonywanych sposobem gospodarczym — do 10⁰/₀ wartości robót konserwacyjnych realizowanych ze składek członków spółki.

§ 25. 1. Dotację przyznaje naczelnik gminy na wniosek spółki.

2. Przyznanie dotacji może być uzależnione od sytuacji finansowej spółki, możliwości wykonania robót przez spółkę we własnym zakresie oraz wywiązywania się z zadań statutowych.

3. Naczelnik gminy kontroluje wykorzystanie dotacji. W razie stwierdzenia wykorzystywania dotacji niezgodnie z celem, na jaki została przyznana — podlega ona zwrotowi w terminie miesiąca od daty doręczenia spółce decyzji w sprawie zwrotu dotacji.

§ 26. Spółka nabywa materiały budowlane po cenach zaopatrzeniowych oraz uzyskuje od Ministra Rolnictwa przydziały sprzętu, środków transportu i materiałów budowlanych podlegających rozdzielnictwu.

Rozdział 4

Zasady ustalania składek i innych świadczeń na rzecz spółek.

§ 27. Świadczenia na rzecz spółki ustala jej zarząd w formie pieniężnej (składki) w wysokości niezbędnej do finansowania kosztów wykonania zadań statutowych, utrzymania niezbędnego zapasu środków obrotowych i spłat kredytów bankowych. Jeżeli wymaga tego wykonanie zadań statutowych spółki, świadczenia mogą być ustalone w innej formie.

§ 28. 1. Świadczenia członków spółki ustalane są na podstawie planu finansowego według następujących zasad:

- 1) wysokość świadczeń członka spółki powinna być proporcjonalna do korzyści uzyskiwanych przez niego z działalności spółki oraz do kosztów ponoszonych przez spółkę z tytułu zaspokajania przez nią potrzeb członka,
- 2) kryteria określania korzyści uzyskiwanych przez członka spółki z jej działalności powinny być ustalone przez walne zgromadzenie członków odrębnie dla zadań z zakresu budowy, utrzymania i eksploatacji urządzeń wodnych oraz prowadzenia racjonalnej gospodarki rolnej na zmeliorowanych terenach.

2. Na pokrycie kosztów zadań z zakresu utrzymania i eksploatacji urządzeń wodnych i obiektów budowlanych spółki walne zgromadzenie członków może ustalić składki zryczałtowane, upoważniając jednocześnie zarząd do zaciągnięcia kredytu na pokrycie kosztów wykonania zadań statutowych spółki.

§ 29. Naczelnik gminy ustala na wniosek zarządu spółki wysokość składek i innych świadczeń ponoszonych na rzecz spółki przez osoby nie będące jej członkami, a uzyskujące korzyści z urządzeń wodnych objętych działalnością spółki. Przepis § 18 stosuje się odpowiednio.

§ 30. Jeżeli osoba lub zakład, zobowiązane do wykonania na rzecz spółki świadczeń niepieniężnych, nie wykonają ich w ustalonym terminie, zarząd spółki może zobowiązać je do pokrycia kosztów tych świadczeń.

§ 31. W razie powierzenia spółce przez naczelnika gminy utrzymania i eksploatacji urządzeń wodnych oddziaływających dodatkowo na nieruchomości Państwowego Funduszu Ziemi, koszty utrzymania i eksploatacji tych urządzeń pokrywane są z budżetu gminy.

Rozdział 5

Rozwiązanie i likwidacja spółek.

§ 32. 1. Spółkę rozwiązuje się na podstawie uchwały walnego zgromadzenia członków, jeżeli:

- 1) upłynął czas trwania spółki,
- 2) osiągnięto cel, dla którego spółka została utworzona,
- 3) przemawiają za tym względy natury gospodarczej.

2. Spółka może być rozwiązana na podstawie decyzji naczelnika gminy z przyczyn wymienionych w ust. 1, a ponadto jeżeli działalność spółki poważnie narusza obowiązujące przepisy lub postanowienia statutu spółki.

3. Uchwała walnego zgromadzenia lub decyzja naczelnika gminy o rozwiązaniu spółki wodnej powinna być poprzedzona uchwałą lub decyzją o przejściu spółki w stan likwidacji i powołaniu likwidatorów.

§ 33. Spółka w likwidacji zachowuje dotychczasową nazwę z dodaniem wyrazów „w likwidacji“.

§ 34. 1. Likwidatorami spółki są członkowie zarządu lub osoby wybrane uchwałą walnego zgromadzenia członków.

2. W razie likwidacji spółki na podstawie decyzji naczelnika gminy likwidatorów powołuje naczelnik.

3. Likwidatorom spółki przysługuje wynagrodzenie w wysokości ustalonej przez naczelnika gminy.

4. Likwidatorzy spółki wodnej mogą być odwołani, jeżeli dopuszczają się zaniedbania swych obowiązków.

§ 35. Likwidatorzy wstępują w prawa i obowiązki zarządu spółki i podejmują w imieniu spółki czynności nie-

zbędne do zakończenia jej działalności. W szczególności do obowiązków likwidatorów spółki należy:

- 1) zgłoszenie wniosku o dokonanie w księdze wodnej wpisu o otwarciu likwidacji spółki,
- 2) zawiadomienie banku finansującego spółkę o otwarciu likwidacji spółki,
- 3) ogłoszenie w prasie lokalnej zawiadomienia o otwarciu likwidacji spółki i wezwanie wierzycieli do zgłoszenia wierzytelności w terminie 2 miesięcy od dnia tego ogłoszenia,
- 4) sporządzenie bilansu spółki na dzień otwarcia likwidacji w terminie 2 miesięcy od zatwierdzenia przez naczelnika gminy uchwały walnego zgromadzenia członków lub decyzji naczelnika gminy o przejściu spółki w stan likwidacji,
- 5) sporządzenie wykazu wykonywanych, utrzymywanych i eksploatowanych przez spółkę urządzeń wodnych, posiadanych składników majątkowych oraz wykazu zainteresowanych właścicieli nieruchomości,
- 6) sporządzenie imiennej listy wierzycieli i dłużników spółki z podaniem wysokości należności,
- 7) ustalenie kosztów działalności spółki w czasie likwidacji oraz kosztów likwidacji,
- 8) ściąganie wierzytelności spółki oraz uregulowanie jej zobowiązań,
- 9) sporządzenie sprawozdania z likwidacji.

§ 36. 1. Należności przypadające od spółki pokrywane są w następującej kolejności:

- 1) koszty prowadzenia likwidacji,
- 2) należności ze stosunku pracy,
- 3) należności z tytułu podatków, opłaty skarbowej, opłat za szczególne korzystanie z wód oraz kredytów bankowych,
- 4) inne należności.

2. Jeżeli należności nie są jeszcze wymagalne lub są sporne, kwoty potrzebne na ich pokrycie powinny być złożone do depozytu sądowego.

3. Wierzyciele, którzy zgłosili należności po upływie określonego terminu, mogą ich dochodzić z nie rozdzielonego jeszcze majątku spółki.

§ 37. 1. Po zakończeniu likwidacji i po zatwierdzeniu przez walne zgromadzenie członków sprawozdania likwidatorów następuje rozwiązanie spółki.

2. Jeżeli zwołanie walnego zgromadzenia napotyka poważne trudności oraz w razie rozwiązania spółki na podstawie decyzji naczelnika gminy, sprawozdanie likwidatorów zatwierdza naczelnik gminy.

3. Po rozwiązaniu spółki likwidatorzy zgłaszają wniosek o wykreślenie jej z księgi wodnej.

§ 38. W razie zaspokojenia wszelkich należności przypadających od spółki i złożenia do depozytu kwot na zabezpieczenie należności spornych lub niewymagalnych spółka może utec wykreśleniu z księgi wodnej przed zakończeniem prowadzonych przez nią lub przeciwko niej sporów sąlowych i arbitrażowych. W takim wypadku w miejsce spółki wchodzi jako strona Skarb Państwa, reprezentowany przez naczelnika gminy.

§ 39. Księgi i dokumenty rozwiązanej spółki likwidatorzy przekazują naczelnikowi gminy.

Rozdział 6

Związki spółek wodnych.

§ 40. 1. Związek spółek wodnych tworzy wojewoda na wniosek zainteresowanych spółek lub z urzędu.

2. Statut związku spółek wodnych zatwierdza lub nadaje wojewoda.

3. Związek spółek wodnych zrzesza spółki mające siedzibę na terenie jednego województwa.

4. W zależności od potrzeb wojewoda może utworzyć na terenie danego województwa jeden lub więcej związków spółek wodnych.

§ 41. Świadczenia spółek na rzecz ich związku ustala zarząd związku według następujących zasad:

- 1) wysokość świadczeń spółki powinna być proporcjonalna do korzyści uzyskiwanych przez tę spółkę z działalności związku,
- 2) kryteria określania korzyści uzyskiwanych przez spółki z działalności związku ustala walne zgromadzenie członków związku odrębnie dla działalności administracyjnej oraz dla poszczególnych wspólnych zadań gospodarczych.

§ 42. 1. W sprawach nie unormowanych odmiennie przepisami niniejszego rozdziału do związków spółek wodnych stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące spółek.

2. Czynności zastrzeżone w przepisach rozporządzenia dla naczelnika gminy wykonuje w stosunku do związku spółek wodnych wojewoda.

Rozdział 7

Przepisy końcowe.

§ 43. 1. Uchwały walnego zgromadzenia członków spółki zapadają zwykłą większością głosów, z wyjątkiem uchwał o rozwiązaniu spółki, połączeniu spółki z inną spółką albo podziale spółki, które zapadają większością $\frac{2}{3}$ głosów przy obecności co najmniej połowy członków.

2. Uchwały o połączeniu albo podziale spółki oraz o przejściu spółki w stan likwidacji, powołaniu likwidatorów i rozwiązaniu spółki wymagają pod rygorem nieważności zatwierdzenia przez naczelnika gminy.

§ 44. 1. Uchwały walnego zgromadzenia członków spółki obowiązują wszystkich członków.

2. Naczelnik gminy może uchylić z urzędu uchwałę walnego zgromadzenia członków spółki w razie istotnego naruszenia przepisów prawa, statutu lub interesu społecznego. Od decyzji naczelnika gminy przysługuje odwołanie do wojewody.

§ 45. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) naczelniku gminy — rozumie się przez to również inny terenowy organ administracji państwowej stopnia podstawowego,
- 2) wojewodzie — rozumie się przez to również prezydenta miasta stopnia wojewódzkiego.

§ 46. Tracą moc:

- 1) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 marca 1964 r. w sprawie zasad i trybu likwidacji spółek wodnych (Dz. U. Nr 12, poz 71)

- 2) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 1965 r. w sprawie udzielania przez Państwo pomocy spółkom wodnym (Dz. U. z 1966 r. Nr 2, poz. 8),
- 3) zarządzenie Prezesa Centralnego Urzędu Gospodarki Wodnej z dnia 9 marca 1964 r. w sprawie powierzenia organom administracji rolnej prezydów rad narodowych wykonywania nadzoru i kontroli nad spółkami wodnymi (Monitor Polski Nr 22, poz. 98),
- 4) zarządzenie Prezesa Centralnego Urzędu Gospodarki Wodnej z dnia 15 października 1966 r. w sprawie prowadzenia rachunkowości przez spółki wodne (Monitor Polski Nr 59, poz. 287).

§ 47. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 sierpnia 1979 r.

Prezes Rady Ministrów: P. Jaroszewicz